

AFRICKÉ SLUMY SOCIÁLNÍ A ZDRAVOTNÍ PROBLÉMY AFRIKY

Regionální geografie Afriky, Austrálie a Oceánie

H. Ličková a P. Zrůstová
N-RGRZ, 1. ročník, 2010

OSNOVA

- Slumy – co to je a jak vznikly
- Výskyt ve světě a podmínky pro život
- Africké slumy – Nairobi

- Demografická situace
- Epidemie HIV/AIDS
- Malárie, cholera
- Prognózy

SLUMY

- chudinské čtvrtě z improvizovaných a nelegálně postavených chatrčí (OSN)
- předměstí metropolí rozvojových zemí
- **vznik:**
  - přelom 70. a 80. let 20. století
  - populační nárůst
  - nekontrolovatelná migrace do měst
    - zejména za prací
  - ekonom. a soc. rozvoj zaostává za počtem přistěhovalců

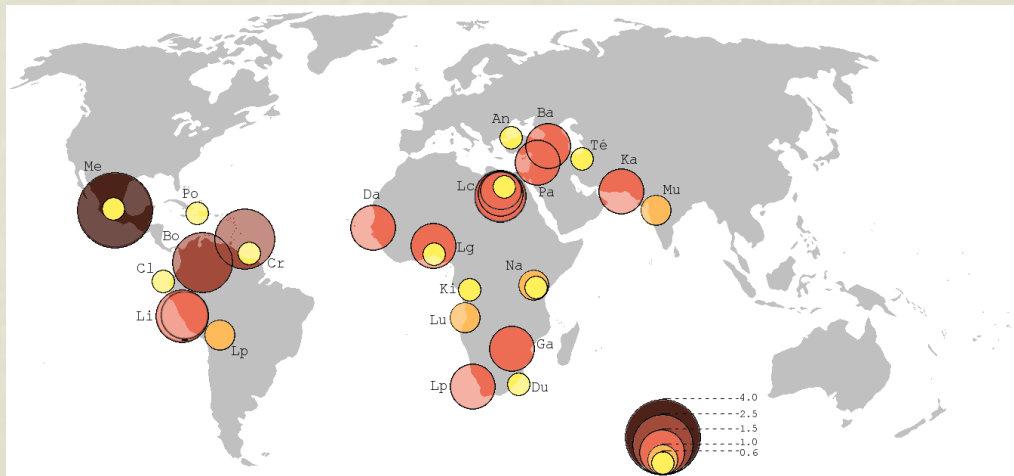
Obr. 1 Ulice slumu v Maroku

Obr. 2 Kibera slum, Nairobi - Keňa

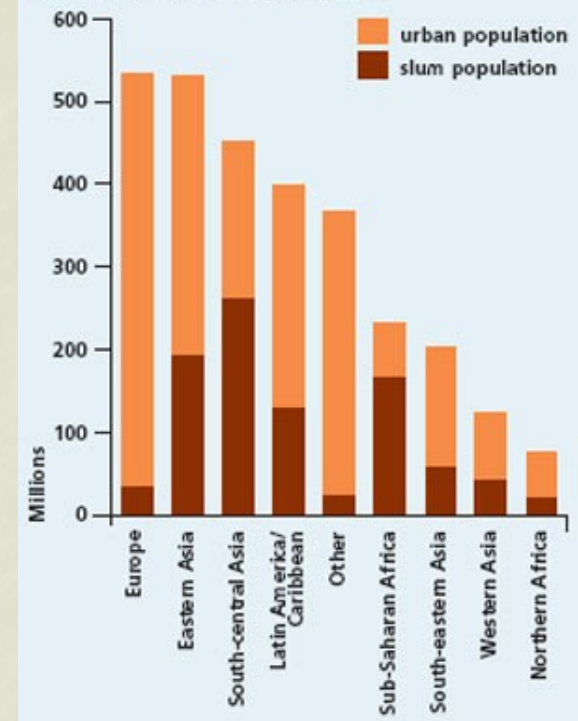
VÝSKYT SLUMŮ VE SVĚTĚ

- **Afrika** - Nairobi, Lagos, Luanda, Káhira, Dakar a další
- **Asie** – indická města (Dillí, Kalkata, Bombaj a další)
- **Jižní a Střední Amerika** – Brazílie (Sao Paulo a Rio de Janeiro, Mexiko, karibské ostrovy, ...)

Obr. 3 Největší slumy světa.

Slum population by region¹

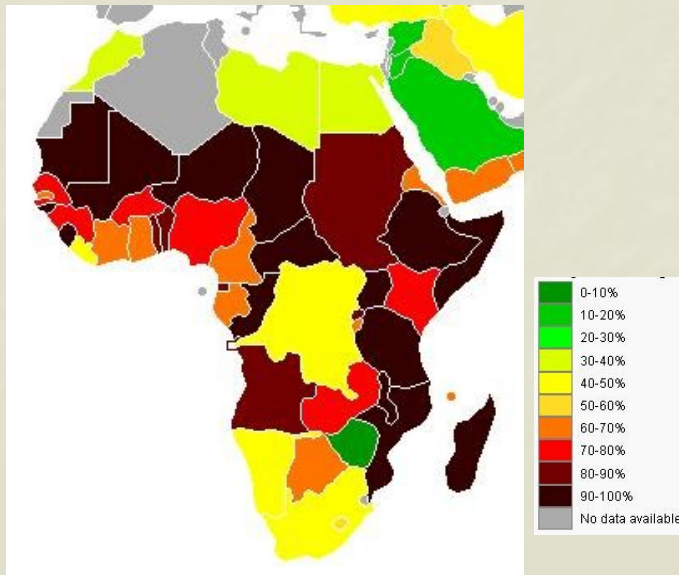
Obr. 4 Lidé žijící ve slumech – regiony světa, rok 2006.

PODMÍNKY PRO ŽIVOT

- nevhodná místa výstavby (průmyslová oblast, šikmé svahy, záplavová území, dopravní tahy)
- na malém prostoru žije velké množství lidí
- neexistence pitné vody, špatné hygienické podmínky, nedostatek sociálních zařízení, šíření nemocí (HIV, cholera, průjem, různé infekce)
- nízká naděje dožití a vysoká kojenecká úmrtnost
- vysoká nezaměstnanost, propojení slumů s „šedou“ ekonomikou
- kriminalita, prostituce ...
- radikální sekty – islám, křesťanství

AFRICKÉ SLUMY

- velká města na pobřeží - Lagos, Luanda, Káhira, Dakar a další
- města ležící na velkých řekách nebo u jezer (Nairobi, Harrare)
- nejhorší situace – subsaharská Afrika

- přes 95% obyvatel ve městě žije ve slumech
- přes 70% obyvatel zemí žije ve slumech

Obr. 6 Podíl městské populace žijící ve slumech

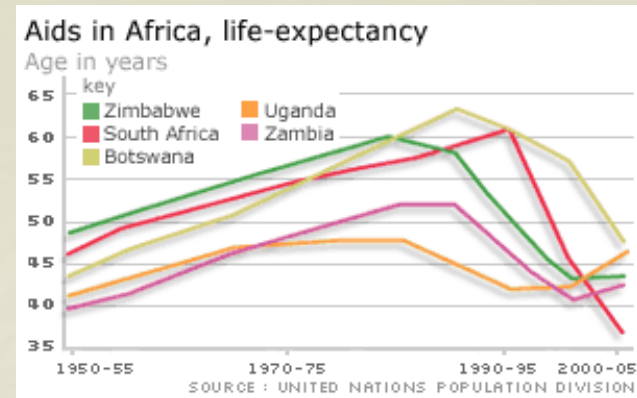
Nairobi - Keňa

- průmyslové město, ekonomický růst
- sledované OSN
- více jak 1/3 obyvatel ve slumech
- Kibera, Mathare, Dandora, Korogocho
- **Kibera**
  - nejstarší a 2. největší slum v Africe
  - 2,5 km² - asi 1 mil. obyvatel
  - na 1 toaletu až 500 lidí
  - přes 50% HIV pozitivních

Obr. 7 Pohled na Kibera slum – Nairobii.

SOCIÁLNÍ A ZDRAVOTNÍ PROBLÉMY AFRIKY

Obr. 8 Naděje dožití v Africe, 1950-2005

- 2. pol. 20. stol. – zahájen pokles plodnosti, prodlužování naděje dožití
- TRF (2000-05) = 4,91
- Pokles naděje dožití od konce 80. let!
- Důvody: epidemie HIV/AIDS, ozbrojené konflikty, občanské války, ekonomická stagnace, znovuobjevení infekčních chorob
- Vysoké hodnoty kojenecké a dětské úmrtnosti (100 - 200 ‰)

EPIDEMIE HIV/AIDS

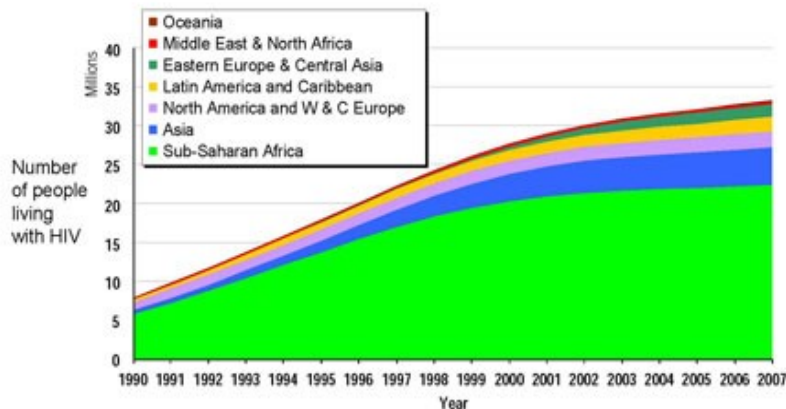
- Důležitá příčina úmrtí -> snižování projekce budoucího počtu obyvatel světa
- Důsledky:
  - Devastace věkové struktury obyvatelstva
  - Zpomalování ekonomického růstu
  - Předsudky, vyčlenění z normálního života
  - Nedostatek účinných, ale především levných léků

EPIDEMIE HIV/AIDS - VÝSKYT

- Subsaharská (Jižní) Afrika – 22,5 mil. nakažených (70 % všech nakažených)

Estimated number of adults and children living with HIV, by region, 1990–2007

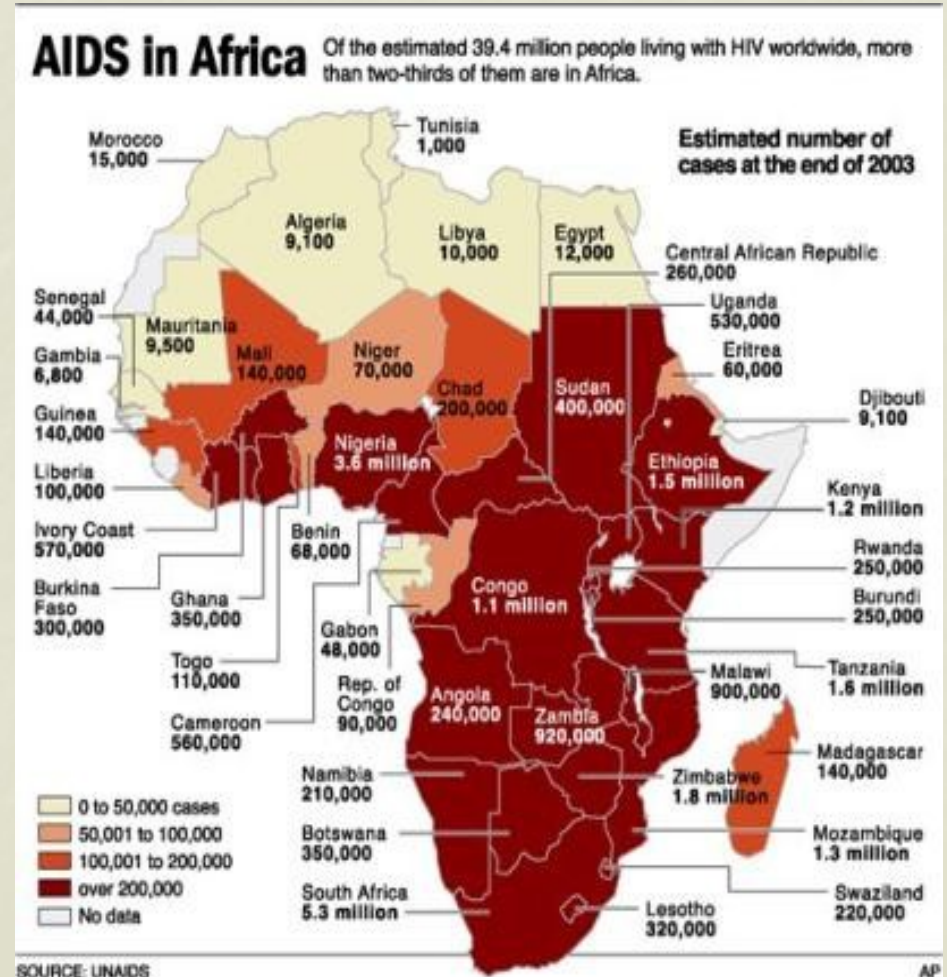
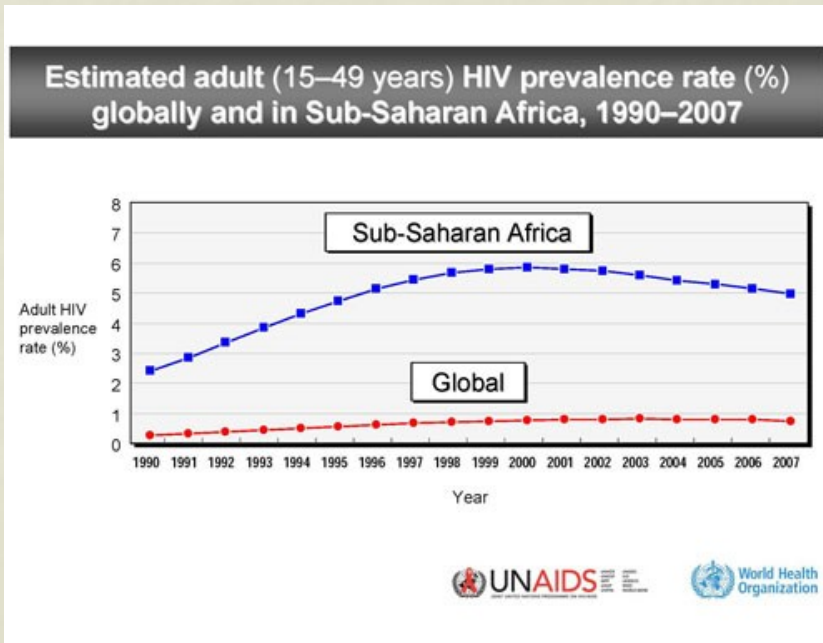
Adults and children estimated to be living with HIV, 2007

Total: 33.2 (30.6 – 36.1) million

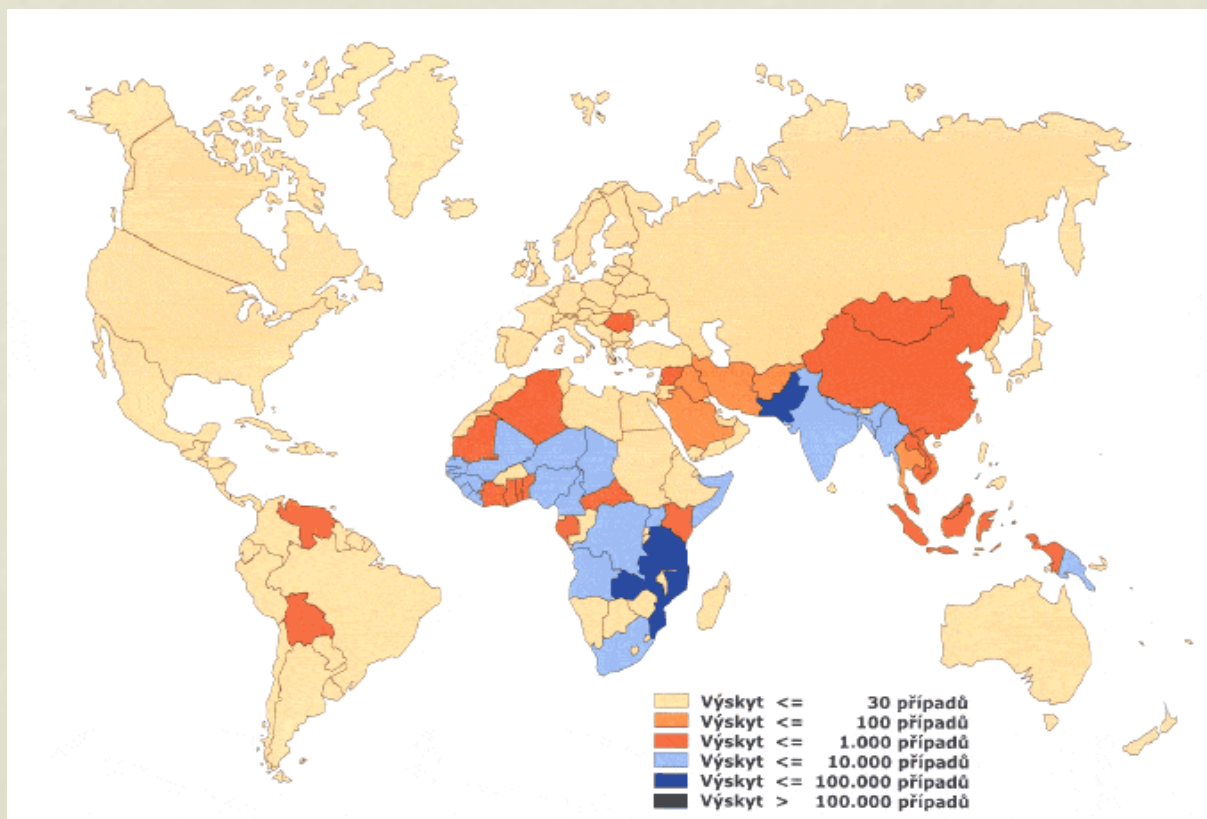
■ Nejpostiženější státy

- Botswana - HIV infikováno 36 % dospělé populace
- Svazijsko – 37,4 %
- Lesotho 27,6 %
- Zimbabwe 22,5 %.

CHOLERA

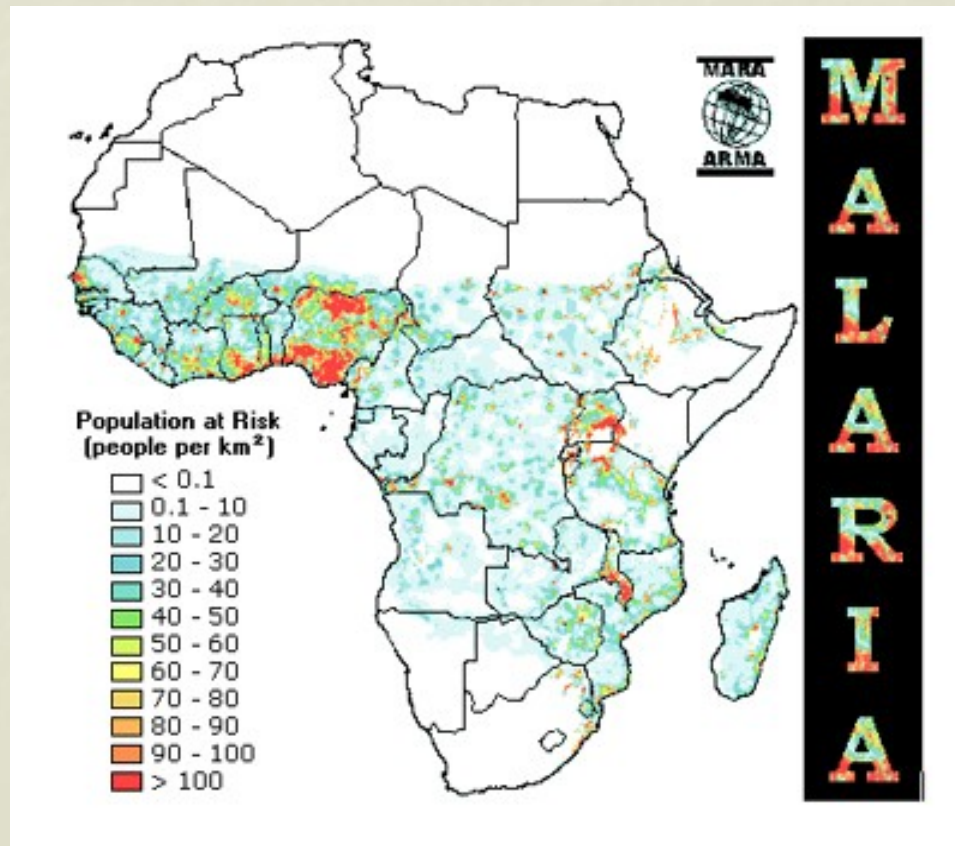
- 2008 – Zimbabwe (3 300 x 63 000)
- 2010 - Nigérie (800 x 6 400)

Obr. 14 Počet obyvatel Afriky nakažených cholerou, 2010

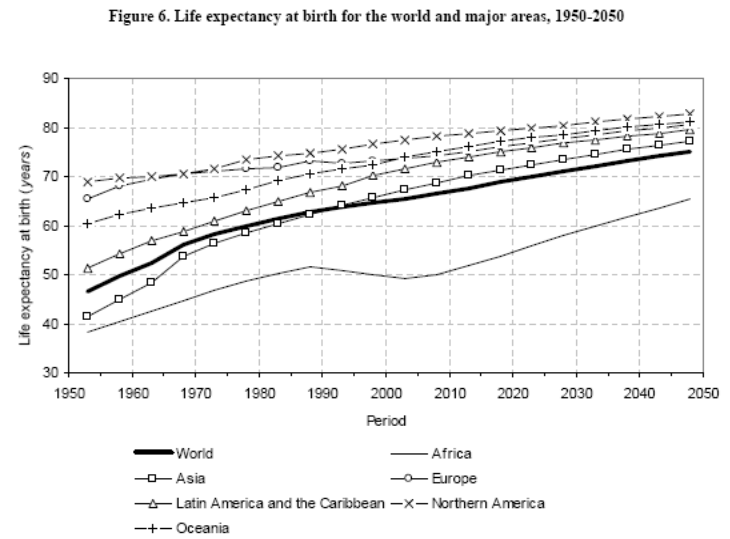
MALÁRIE

- Nejvyšší výskyt a úmrtnost jižně od Sahary
- Ročně v Africe umírá téměř milion lidí

Obr. 15 Počet obyvatel na km² ohrožených malárií, 2010

PROGNÓZY

Source: Population Division of the Department of Economic and Social Affairs of the United Nations Secretariat (2005). *World Population Prospects: The 2004 Revision. Highlights*. New York: United Nations.

Obr. 16 Naděje dožití 1950 - 2050

- Růst naděje dožití
- Postupný úbytek počtu nakažených
- Cíl OSN -> zastavení pandemie HIV/AIDS do roku 2015
- Nutná pomoc vyspělých států, prevence
- Nové léky

ZDROJE

- Materiály z předmětu Obyvatelstvo a osídlení I.
- <http://www.globalpolitics.cz/clanky/aids-afrika>
- <http://www.aids-hiv.cz/index.html>
- <http://www.unaids.org/en/KnowledgeCentre/HIVData/EpiUpdate/EpiUpdArchive/2009/default.asp>
- www.idnes.cz, <http://flag-is-up.blog.cz/0806/malarie>
- <http://www.svejnoha.cz/dada/kibera.htm> ... Slumy v Nairobi
- artax.karlin.mff.cuni.cz/~omelka/Nadace/Nadace_soubory/Obcasnik/slumy.pdf
- <http://www.clovekvtisni.cz/index2.php?id=114&idArt=1424>
- www.unhabitat.org - The Challenge of Slums - Global Report on Human Settlements 2003 -
<http://www.unhabitat.org/pmss/getElectronicVersion.aspx?nr=1156&alt=1>
- www.herber.kvalitne.cz/Lgs_2005/Planetaslum_n.pdf

DĚKUJEME ZA POZORNOST!